

การเขียนอ้างอิงในเนื้อหาของรายงาน

การอ้างอิง เป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลหรือข้อความในตัวเรื่องของรายงาน โดยเป็นข้อความที่คัดลอกมาโดยตรง หรือจากการประมวลความคิด ประกอบด้วย

1. รูปแบบการอ้างอิงจากหนังสือ

1.1 ผู้แต่งคนเดียว และผู้แต่งเป็นหน่วยงาน

(ผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์ : เลขหน้าอ้างอิง)

ผู้แต่งให้ระบุชื่อ และชื่อสกุลตามลำดับ โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม ยกเว้นฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์และนามแฝง ให้ระบุไว้หน้าชื่อไม่ต้องกลับข้อความ ส่วนชาวต่างประเทศ ให้ระบุชื่อสกุลเท่านั้น

(เปลื้อง ณ นคร. 2511 : 160)

(Gordon. 1991 : 114)

ในกรณีผู้แต่งเป็นหน่วยงานให้ระบุตามที่ปรากฏในหนังสือ

(กรมประชาสัมพันธ์. 2524 : 33)

1.2 ผู้แต่ง 2 คน

ให้ระบุชื่อและชื่อสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” เชื่อมระหว่างชื่อสกุลของผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำดังกล่าวให้เว้นระยะด้านหน้าและด้านหลัง 1 ระยะ

(สมภพ ภิรมย์ และ สุภาวดี โกมารทัต. 2535 : 150 - 154)

(Schlachter and Thomson. 1979 : 114)

1.3 ผู้แต่ง 3 คน

ให้ระบุชื่อและชื่อสกุลสำหรับผู้แต่งชาวไทย และระบุเฉพาะชื่อสกุลของผู้แต่งทุกคนสำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ชื่อผู้แต่งแต่ละคนให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค “,” หน้าผู้แต่งคนสุดท้ายต้องคั่นด้วย “และ” สำหรับคนไทย ส่วนผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ใช้ “and” ระหว่างคำดังกล่าวให้เว้นระยะด้านหน้าและด้านหลัง 1 ระยะ

(คณิต มีสมมนต์, แสง โปธิเงิน และ สอนอง คำสิทธิ์. 2522 : 55 - 58)

(Sorensen, Compbell, and Poss.1989 : 55)

1.4 ผู้แต่งมากกว่า 3 คน ขึ้นไป

ให้ระบุชื่อ ชื่อสกุลคนแรก เว้น 1 ระยะ ตามด้วย “และคณะ” หรือ “และคนอื่นๆ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย และระบุชื่อสกุลคนแรก แล้วตามด้วย “and others” หรือ “et al.” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ

(แสง รัตนมงคลมาศ และคณะ. 2528 : 5 - 8)

(Fama et al. 1969 : 20)

1.5 ผู้แต่งหลายคน เอกสารหลายเล่ม และต้องการอ้างอิงพร้อมๆ กัน

ให้ระบุชื่อผู้แต่งเรียงตามลำดับตัวอักษร คั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) สำหรับเอกสารภาษาไทย และให้ระบุชื่อสกุลของผู้แต่งเรียงตามลำดับตัวอักษร คั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) สำหรับเอกสารต่างประเทศ

(ทิพากรวงศ์. 2504 : 39 - 48 ; แสงโสม เกษมศรี และวิมล พงศ์พิพัฒน์. 2515 : 123 - 126)

(Hrock et al. 1970 : 1075 ; Seidenfaden. 1958 : 117)

1.6 เอกสารไม่ปรากฏผู้แต่ง

ให้ระบุชื่อเรื่องแทนในตำแหน่งผู้แต่ง

(100 ปี กลยุทธ์ฝ่าวิกฤตธุรกิจไทย. 2534 : 162)

1.7 เอกสารไม่ปรากฏผู้แต่ง แต่มีผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม

ให้ระบุชื่อบรรณาธิการ/ ผู้รวบรวมในตำแหน่งผู้แต่ง

(ทวน วิริยากรณ์. ผู้รวบรวม. 2507 : 237)

1.8 หนังสือแปล

ให้ระบุผู้แต่งที่เป็นเจ้าของเรื่อง ถ้าไม่ทราบจึงใส่ชื่อผู้แปล

(บ็อค. 2505 : 189)

(กมล จันทรรสร. ผู้แปลและเรียบเรียง. 2506 : 258)

(Handerson and Parson. Trans. 1966 : 340)

2. รูปแบบการอ้างอิงที่ไม่เป็นหนังสือ

เอกสารที่ไม่เป็นหนังสือ ได้แก่ บทความ (รวมบทความ) วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ บทวิจารณ์ แผ่นพับ เอกสารอัดสำเนา

ถ้ามีชื่อผู้แต่ง ให้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการอ้างอิงหนังสือ ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่งให้ระบุชื่อบทความ หรือหัวข้อข่าว ในเครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) แทนในตำแหน่งผู้แต่ง

(“โทรทัศน์ที่เตรียมบุกอินเทอร์เน็ต.” 2541 : 7 - 8) ประกอบด้วย

2.1 การอ้างอิงเฉพาะบทความบางเรื่องจากหนังสือรวบรวมบทความ

ถ้าหนังสือรวมบทความนั้นรวมบทความของผู้เขียนหลายคนโดยมีชื่อผู้รับผิดชอบในการรวบรวมจัดพิมพ์ หรือทำหน้าที่บรรณาธิการ

(ภาสกร ศิริยะพันธ์. ใน เขียน ธีระวิทย์. รวบรวม. 2524 : 46 - 48)

(Weatherbee. in Weatherbee. ed. 1985 : 32)

2.2 การอ้างอิงเอกสารทั้งเล่ม โดยอ้างอิงทฤษฎี ผลการสำรวจ หรือผลการวิจัยในลักษณะที่เป็น

การสรุปแนวคิดเอกสารทั้งเล่ม หรือจากเอกสารหลายๆ เล่ม ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์โดยไม่ต้องระบุเลขหน้า

(กมล รุ่งเจริญไพศาล. 2528)

2.3 การอ้างอิงจากเว็บไซต์

ข้อความ.....(ยีนยง ราชวงษ์, 2549: ออนไลน์)

ยีนยง ราชวงษ์ (2549: ออนไลน์) ข้อความ.....

ข้อความ.....(Dale 2004: Online: 1)

2.4 การอ้างอิงเอกสารทุติยภูมิ การอ้างอิงเอกสารทุติยภูมิมี 2 รูปแบบ

2.4.1 อ้างอิงโดยใช้ชื่อผู้แต่งเอกสารปฐมภูมินำ ตามด้วยชื่อผู้แต่งเอกสารทุติยภูมิโดยใช้คำเชื่อมระหว่างเอกสารทั้งสองคือ “อ้างถึงใน” หรือ “quoted in” และ “กล่าวถึงใน” หรือ “cited by” แล้วแต่กรณีอ้างอิงเอกสารภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศและถ้าเลือกใช้คำเชื่อมใดแล้วให้ใช้คำนั้นเป็นแบบแผนเดียวกันตลอดทั้งเล่ม

(Steppal. 1985 : 13 อ้างถึงใน ปรีชา สงกิตติสุนทร. 2530 : 47)

(Dubey and Harvey. 1970 : 601 - 604 quoted in Rogers. 1983 : 266)

ถ้าเอกสารทุติยภูมิไม่ได้ระบุปีพิมพ์หรือหน้าของเอกสารปฐมภูมิให้เขียนดังนี้

(ตำราภาษาอังกฤษ อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์. 2521 : 28)

2.4.2 อ้างอิงโดยใช้ชื่อผู้แต่งเอกสารทุติยภูมินำ ตามด้วยชื่อผู้แต่งเอกสารปฐมภูมิ โดยใช้คำเชื่อมระหว่างเอกสารทั้งสอง คือ “อ้างอิงจาก” หรือ “quoting” และ “กล่าวอ้างจาก” หรือ “citing” แล้วแต่กรณี อ้างอิงเอกสารภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ และถ้าเลือกใช้คำเชื่อมใดแล้ว ให้ใช้คำนั้นเป็นแบบแผนเดียวกันตลอดทั้งเล่ม

(วิมลศิริ ร่วมสุข. 2522 : 1 : อ้างอิงจาก พระพรหมมุนี. 2505 : 354)

วิธีการเขียนอ้างอิงในเนื้อหาของรายงานและตัวอย่าง มีดังนี้

1. การอ้างอิงโดยคัดลอกข้อความไม่เกิน 3 บรรทัด

ให้พิมพ์วิธีอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลังข้อความที่ผู้เขียนคัดลอกจากข้อเขียนหรือคำพูดของผู้อื่นโดยข้อความที่คัดลอกมานั้นอยู่ในเครื่องหมายอัฒภาค ดังนี้

ปัจจุบันการกระจายอำนาจ เป็นเรื่องที่กำลังขวญกันมาก ด้วยความหวังว่าหากมีการกระจายอำนาจแล้ว สังคมจะดีขึ้น จะแข่งแกร่งขึ้น เพราะโอกาสที่คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและจัดการกับท้องถิ่นของตนมีอยู่สูง “การที่พูดเรื่องการกระจายอำนาจแล้วฝันไปว่าทุกอย่างจะดีขึ้น คงไม่จริง ต้องสร้างกลไกตรวจสอบในส่วนกลาง ตรวจสอบเป็นทางการ ไปตรวจสอบว่าโกงกินหรือไม่” (ชูชัย ศุภวงศ์ และยุวดี คาคตการณ์ไกล. 2540 : 20)

2. การอ้างอิงโดยคัดลอกข้อความเกิน 3 บรรทัด

ให้พิมพ์ขึ้นบรรทัดใหม่ โดยย่อหน้าเข้ามาอีก 3 ระยะตัวพิมพ์จากย่อหน้าธรรมดาทุกบรรทัด คือเริ่มพิมพ์ช่วงอักษรตัวที่ 12 หากข้อความที่คัดลอกมามีย่อหน้าด้วย ให้พิมพ์ย่อหน้าเข้ามาอีก 2 ระยะตัวพิมพ์ ข้อความที่คัดลอกมาพิมพ์แบบนี้ ไม่ต้องมีเครื่องหมายอัฒภาคกำกับ พอจบข้อความที่คัดลอกแล้ว ตามด้วยการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ดังนี้

การที่หญิงด้อยกว่าชาย ไม่เท่าเทียมชายเช่นทุกวันนี้สาเหตุสำคัญเกิดจากชายนั่นเองต้องการอำนาจ
.....
.....เพื่อว่าบุตรจะได้มีสิทธิ์ได้รับมรดกจากบิดา ท่านเมธีผู้บรรยายเรื่องนี้ได้ชี้ไว้ว่า
การเลิกล้าง ‘สิทธิทางมารดา’ และได้มีการก่อตั้ง ‘สิทธิทางบิดา’ ขึ้นมาแทนที่นี้ นับเป็นการปราศรัยอย่างย่อของสตรีเพศ
ต่อบุรุษเพศ (กุหลาบสายประดิษฐ์. 2523: 95)

3. การอ้างอิงโดยมิได้คัดลอก หากจับความมาเรียบเรียงใหม่

3.1 การอ้างอิงหลังข้อความที่เรียบเรียงมา

ในหนังสือ “มนุษย์กับสังคม: ความรู้เบื้องต้นตามแนวสังคมวิทยาภาค” กล่าวเกี่ยวกับช่องว่างระหว่างสังคมอุตสาหกรรมกับสังคมกำลังพัฒนาไว้ว่า .....ประเทศ
.....
ที่ก้าวหน้าแล้ว เนื่องจากตลาดสินค้าเล็กมาก และอัตรานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสูงมาก จึงมักพบว่าเครื่องมือใหม่ที่ซื้อมาล้าสมัย ก่อนที่จะได้ทุนคืน (เลนส์กี. 2526 : 291-292)

3.2 การอ้างอิงก่อนข้อความที่คัดลอกมา

แสวง รัตนมงคลมาศ และคณะ (2508 : 1-3) ทำการศึกษาเรื่องการสรรหา การคงอยู่ และการลาออกจากอาชีพข้าราชการ อาจารย์มหาวิทยาลัย : บทวิเคราะห์เชิงทัศนะ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 947 คน จากมหาวิทยาลัยของรัฐ 14 แห่ง แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของประเด็นเรื่องการสรรหา 108 คน การคงอยู่ 754 คน และการลาออก 85 คน ผลการศึกษาพบว่า.....

3.3 การอ้างอิงเมื่อมีการตัดข้อความที่คัดลอกออกมาบางส่วน

“สภาพทั่วไปของพระพุทธศาสนาในไทยก่อนสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. . . ก่อนที่ชาวไทยจะรับนับถือพระพุทธศาสนา สันนิษฐานว่า เดิมคงนับถือผีหรือวิญญาณ”(ดำรงราชานุภาพ อ้างถึงใน อคิน รัตพันธ์. 2521 : 28)

การอ้างอิงโดยการตัดบางส่วนออก ให้พิมพ์เครื่องหมาย จุด (Ellipsis dots) สามจุด แต่ละจุดห่างกัน 1 ช่วงตัวอักษร

3.4 การอ้างอิงเมื่อกล่าวถึงผู้แต่งชาวต่างประเทศไว้ในข้อความ

ไมเยอร์ส (Myers. 1973 : 220) กล่าวว่า “การหมุนเวียนแรงงานหมายถึงการเคลื่อนไหว (Movement) ของบุคลากรในรูปของการเข้าและการออกในองค์กร”

การเขียนบรรณานุกรม

แหล่งที่มาของบรรณานุกรม ประกอบด้วย

1. หนังสือดูข้อมูลจากหน้าปกใน และด้านหลังหน้าปกใน
2. วารสารดูข้อมูลจากหน้าปก
3. หนังสือพิมพ์ดูข้อมูลจากหน้าแรกของหนังสือพิมพ์
4. สื่อบริการโทรอนิกส์ดูข้อมูลจากหน้าแรกของเว็บเพจ

วิธีการเขียนบรรณานุกรม มีดังนี้

1. เขียนไว้ในส่วนท้ายของรายงาน
2. เขียนเรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ในกรณีที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนบรรณานุกรมภาษาไทยก่อน
3. บรรทัดแรกของบรรณานุกรมชิดด้านซ้ายที่เว้นจากขอบกระดาษเข้ามา 1.5 นิ้ว ถ้ายังไม่จบ เมื่อขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้ามาประมาณ 7 ช่วงตัวอักษรของบรรทัดแรก ให้เขียนตรงกับช่วงตัวอักษรที่ 8

โครงสร้างรูปแบบบรรณานุกรม มี 4 รูปแบบ

1. โครงสร้างรูปแบบบรรณานุกรมหนังสือ

ชื่อ นามสกุลผู้แต่ง. \\
ปีที่พิมพ์. \\
ชื่อหนังสือ. \\
ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี). \\
สถานที่พิมพ์: \\
สำนักพิมพ์.

ตัวอย่างผู้แต่งคนเดียว

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2551. องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: รัตนไตร.

ตัวอย่างผู้แต่งสองคน

จิราภรณ์ คชเสนี และ นันทนา คชเสนี. 2552. นิเวศวิทยาประยุกต์ การจัดการสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรและการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่างผู้แต่งสามคน

สังวร ปัญญาดีลิก, วลัย ขวลิขิตอารัง และสุมมตรา ปิยะเกตุสิน. 2535. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่างผู้แต่งมากกว่าสามคน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และคนอื่นๆ. 2545. ขนมหูกๆทองแดง.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.

ตัวอย่างหนังสือที่ไม่ปรากฏผู้แต่ง

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530. 2534. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

2. โครงสร้างและรูปแบบบรรณานุกรมบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร

ชื่อ นามสกุลผู้เขียนบทความ. \ \ ปีที่พิมพ์. \ \ “ชื่อบทความ”. \ ชื่อหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร \ \ (วัน \ เดือน \ ปี): เลขหน้า.

ตัวอย่าง

สมหมาย ปาจิณัตต. 2553. “ละครการเมืองเรื่องเขียนด้วยมือ ลบด้วยเทา.” มติชน.
(1 กุมภาพันธ์ 2553): 2.

3. โครงสร้างและรูปแบบบรรณานุกรมบทวิจารณ์หนังสือในวารสาร

ชื่อ นามสกุลผู้เขียนบทวิจารณ์. \ \ ปี. \ \ วิจารณ์หนังสือ (ชื่อหนังสือ), \ โดย \ ชื่อผู้แต่งหนังสือ. \ ชื่อวารสาร. \ ปีที่ \ (ฉบับที่ ถ้ามี): \ เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ภาวนา เขมะรัตน์. 2534. วิจารณ์หนังสือรายงานการวิจัยเรื่องการปรับปรุงระบบราชการด้านการจัด
องค์การ โดย อมร รักษาสัตย์ และ ถวัลย์ วรเทพพิทักษ์. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 31:
193-205.

4. โครงสร้างและรูปแบบบรรณานุกรมอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้เขียน. \ \ ปีที่ตีพิมพ์. \ \ ชื่อเอกสาร \ (Online). \ ระบุ website, \ วัน \ เดือน \ ปี.
(ที่สืบค้นข้อมูล)

ตัวอย่าง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2551. การบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย (Online).
www.grad.ku.ac.th, 1 กุมภาพันธ์ 2553.
การปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบัน. (Online). www.mcu.ac.th/site/bud06.php, 27 กุมภาพันธ์ 2557.

หมายเหตุ

1. เครื่องหมาย \ หมายถึง การเคาะปุ่ม space bar 1 ครั้ง
2. การเขียนบรรณานุกรมเกิน 1 บรรทัด เมื่อขึ้นบรรทัดใหม่ ต่อย่อหน้าโดยการเคาะปุ่ม space bar 7 ครั้ง

ตัวอย่าง

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. \ 2551. \ องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. \ พิมพ์ครั้งที่ 4.
\\ \ \ \ \ กรุงเทพมหานคร: \ ไรต์นไตร์.